

bryddelser, der vare begaaede forinden. — Ved Forordningen af 16de November 1836, hvorved Systemet forandredes i Henseende til den Maade, hvorpaa Bøder affones, satte man ogsaa Vand- og Brødstraf istedetfor Straf-arbejde, og der lod man den forandrede Straf ligeledes komme til Anvendelse, uden at være nøielse med, om det var Forhold, der forelaae, før Loven emanerede, eller Forhold, der først forelaae derefter. Ligesom dette nu har været Lovgivningens Princip i tidligere Tider, saaledes har det jo ogsaa været det i senere Tider, og den høie Rigsdag har selv gjentagne Gange anerkjendt det Princip, som man nu vil nedbryde; i Loven af 30te November 1857 og i Loven af 6te November 1858 er det skeet. Den ærede Rigsdagsmand for Holbø Amt 2den Valgkreds (Tscherning) har berørt denne sidste Lovbestemmelse, som ikke tidligere under Discussionen var Gjenstand for Opmærksomheden; ved den forandrede Straffen af Stolhuus- eller Fæstningsarbejde til Tugthuusarbejde. Det var atter en anden Art af Straf, man ligefrem satte istedetfor den, som ved Dom var tilkjendt, og en Straf, der efter min Overbeviisning maa siges at være meget haardere. Straffen af Fæstningsarbejde var vistnok for den Ufordærvede og for den, som ikke var vant til Fængselsluften, ikke vant til det, som ligger i det Samqvem, hvori han i Straffetiden befinder sig, af en vis Haardhed; det, at komme frem for Folks Vind paa denne Maade, at sættes til Skue ved at passere offentlige Gader o. s. fr., kunde være noget Haardt, men de fleste Individer vænnedes snart dertil, satte sig ud derover, og da følte de Behageligheden ved at komme udenfor Fængslet, være beskæftigede ude paa forskjellig Maade og paa forskjellige Steder, snart her, snart der. Det var almindelig anerkjendt, at denne Arbeidsart ikke virkede skuderlig affrækkende, netop fordi der var Noget ved den, der paa mange Maader formindskede Straffen. Tugthuusarbejde derimod: inden lukkede Døre at skulle arbejde, aldrig at komme ud undtagen i den korte Tid indenfor selve Fængslet, som fordres til Forfriskning for Helbredens Skyld — dette har noget overmaade Affrækkende og Tungt. Det var altsaa en anden Straffearart; man satte

istedetfor, og efter min Mening en tungere Straffearart, og det til Forandring af hvad selve Dommen havde etableret. I den samme Lov af 6te November 1858 er det bestemt, at for de Livsfanger blandt de tidligere Fæstnings-slaver, der vare benaadede under den sædvanlige Betingelse, at de skulle gjenindsættes til Fæstningsarbejde, naar de begik en ny Forbrydelse, skulde disse Løsløbsresolutioner for Fremtiden forstaaes saaledes, at de af de Benaaadede, der atter begik en Forbrydelse, blive at indsætte i Tugthuset; det er Udførelsen af det samme Princip, som foreligger i Lovudkastet. Efter min Overbeviisning er dette rigtigt og kunde ikke være anderledes, men det er en hyderligere Anvendelse af det Princip, som Lovgivningsmagten allerede i 1857 havde tiltraadt. Jeg kan ikke see bort fra dette; det forekommer mig af væsentlig Betydning, at Lovgivningen saaledes oftere har vedkjendt sig det Princip, hvorfra Regeringsudkastet er gaaet ud, og at navnlig Rigsdagen gjentagne Gange har tiltraadt det. Jeg skal gjerne indrømme, at hvis det maatte siges at være en ligefrem Uret, en aabenbar Uret, der var skeet, saa kunde Hensynet til, at man tidligere havde handlet paa en vis Maade, ikke være afgjørende, men det maatte ogsaa absolut være Betingelsen for, at man skulde kunne fravige disse tidligere Afgjørelser, at man havde en levende Følelse af, at der var skeet Uret, og en Uret, der ikke taalte at forstættes. Har man Tvivl om, hvad der i og for sig kunde være det Rigtige, saa maa man jo dog, forekommer det mig, saaledes som Sagen nu befinder sig, absolut hælde til de Principer, som allerede gjentagne Gange have faaet Indgang og Bekræftelse her. Jeg for mit Vedkommende vilde, hvis jeg havde været her i Salen, da dette Spørgsmaal første Gang forelaae, vel ikke have feet Sagen anderledes end nu, da mine Anførelser om det i og for sig Rigtige og Fornuftige i, at et saadant Lovudkast kom ud, upaatvieseligt vilde have været de samme dengang som nu; men jeg vilde vist, naar jeg havde hørt mange andre Rigsdagsmænd udtale sig i anden Retning og være ængstelige for, at her skete Uret, have taget Hensyn hertil; thi fordi jeg ikke deler en saadan Ængstelighed, kan jeg dog respektere den,